

Veel gladde slangen in de Deurnsche Peel

PETER KEIJSERS

Peter Keijsers struint bijna dagelijks door de Deurnsche Peel, altijd met een nieuwsgierig oog naar de gladde slang. Sinds drie jaar telt hij gladde slangen op twee trajecten voor het Meetnet Reptielen. De bijgaande kalender geeft een overzicht van zijn bevindingen op die twee trajecten.

Peter ziet gladde slangen niet eerder dan in mei. Vaak zijn de eerste dieren mannetjes en vanaf eind mei ziet hij bijna uitsluitend vrouwtjes. Het zijn **"zwangere vrouwtjes in hun zomerbiotoop"**.

A	In april worden nog geen gladde slangen waargenomen.
P	Ook niet als de weersomstandigheden prima zijn, dus:
R	bewolkt of halfbewolkt broeierig weer, weinig wind
I	Af en toe worden wel levendbarende hagedissen gezien
L	
M	In mei worden de eerste gladde slangen van het jaar gezien.
E	In 2000 was dat op 7 mei: twee mannetjes.
I	In 1999 op 15 mei, in 1998 op 16 mei: drie stuks. Vanaf eind mei worden nog uitsluitend vrouwtjes waargenomen.
J	In juni worden geregeld gladde slangen gezien, bij gunstig weer.
U	Het zijn altijd zwangere vrouwtjes die vaak vlakbij elkaar liggen.
N	Goede plekken zijn altijd het eerst bezet, en niet altijd
I	door dezelfde vrouwtjes. Als de een er niet is gaat de ander er liggen. Een goede dag was 6 juni 1999, met 19 vrouwtjes. Het was halfbewolkt, 14 graden, windkracht 4 ZW
J	In de maand juli wordt meestal de topscore van het jaar gehaald.
U	In 2000 was dat op 1 juli: 34 vrouwtjes
L	Het was toen windstil, 18 C en geheel bewolkt
I	In 1999 werden 30 vrouwtjes waargenomen op 23 juli Na enkele regendagen was het droog, 18 C en halfbewolkt.
A	Vaak worden ook in augustus grote aantallen vrouwtjes gezien, met name de laatste weken voor het jongen.
G	Op 29 augustus 1998 werden 34 zwangere vrouwen gevonden.
U	De eerste jonkies werden dat jaar op 18 september aangetroffen.
S	In 1999 werden 25 zwangere vrouwen op 14 augustus gezien, de eerste jonkies werden toen op 3 september waargenomen.
T	
U	
S	September is de maand dat de meeste jongen geboren worden.
E	Niet alle vrouwen baren tegelijk. Dat heeft te maken met de plek waar ze de zomer doorgebracht, hoe de temperatuur daar was.
P	Vrouwtjes die gebaard hebben verdwijnen uit beeld.
T	De eerste week van september worden jonkies gezien, en ook vrouwtjes die nog moeten baren.
E	
M	Op 29 september in 1998 waren drie vrouwen nog zwanger.
B	Soms duikt een mannetje op. Het lijkt of er dan gepaard wordt.
E	
R	
O	Jongen die pas in oktober geboren worden hebben weinig
K	levenskansen.
T	

zwangere vrouwtjes

Waarschijnlijk krijgen vrouwtjes in Nederland één keer per 2 jaar jongen. We gaan er vanuit dat er ongeveer evenveel mannetjes als vrouwtjes in de Deurnsche Peel leven. Als je dan alleen zwangere vrouwtjes ziet, volg je in feite maar een kwart van de slangen die er zijn. Toch levert het tellen van zwangere vrouwen, althans in de Deurnsche Peel, zulke hoge aantallen op dat die groep zich leent voor het volgen van de aantalsontwikkeling. Het tellen van jonkies levert soms ook heel hoge aantallen op. Maar die aantallen zijn erg variabel en de jongen zijn niet elk jaar even goed waar te nemen. *Voor het monitoren van zwangere vrouwtjes moeten we ons dus richten op het zomerbiotoop en de maanden dat de meeste zwangere vrouwtjes zich laten betrappen: juli en augustus.*

zomerbiotoop

In de Deurnsche Peel ziet het zomerbiotoop eruit als **'banen'** ofwel zandpaden; oorspronkelijk zijn het kades, die (waarschijnlijk begin vorige eeuw) aangelegd zijn met puin. Er loopt een onverharde weg over en een fietspad ernaast dat wel verhard is. Aan de ene kant vinden we een greppel en daarachter heide en varens; aan de andere kant dichte begroeiing van hoge pijpenstro en struweelopslag van wilg en berk. Dit zomerbiotoop lijkt wel op de beschrijving die gegeven wordt voor het Fochteloërveen.

De gladde slangen 'zonnen' -meestal als de zon niet schijnt- aan de kanten van de weg. Er zijn beslist favoriete plekjes die altijd het eerst bezet zijn.